

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 61

гр. София, 29.07.2024 г.

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в закрито заседание на двадесет и девети юли през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: бриг. генерал РУМЕН ЛЮБ.
ПЕТКОВ

Членове: полк. ПЕТЬО СЛ. ПЕТКОВ
полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ

като разглежда докладваното от полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ Въззивно частно наказателно дело № 20246000600056 по описа за 2024 година

Образувано е по протест от 03.07.2024 г. на Военно-окръжна прокуратура – София срещу определение № 16/25.06.2024 г., постановено по чнд № 48/2024 г. по описа на Военен съд – София, с което е отменено постановление за прекратяване на наказателно производство от 28.09.2023 г. по досъдебно производство № 6-сл./2021 г. по описа на Военно-окръжна прокуратура – София, водено за престъпление по чл. 123, ал. 1 от НК, като делото е върнато на Военно-окръжна прокуратура – София за изпълнение на дадени указания в обстоятелствената част на определението.

В протеста се твърди, че атакуваното определение е незаконосъобразно и неправилно, което налага неговата отмяна.

Изложени са аргументи за това, че горепосочения прокурорски акт е постановен при напълно изяснена фактическа обстановка и за това, че постановлението за прекратяване на наказателното производство е обосновано, а при разследването не са допуснати съществени процесуални нарушения.

Изтъква се, че анализирайки всички аспекти на проведеното лечение и изготвените по делото съдебно-медицински експертизи, наблюдаващите прокурори са стигнали до категоричния извод, че ангажираните медицински лица в лечението на Ж. В. са спазили всички правила на добрата медицинска практика, но въпреки това е настъпил летален изход. Сочи се, че в случая не са

налице основания заключенията на медицинските експерти да бъдат подложени на съмнение и да се считат за компрометирани или некомпетентно дадени. Напротив, всички експертизи по делото са единни и непротиворечиви в изводите си, за това, че лечението на В.а е било при спазване на медицинските стандарти, утвърдени с наредби на Министъра на здравеопазването и Правилата за добри медицински практики на БЛС.

Срещу протеста на Военно-окръжна прокуратура – София е постъпило възражение от М. В. (съпруг на починалата Ж. В.), чрез повереника му адвокат Н. А. от САК, с което се иска определение № 16/25.06.2024 г. на Военен съд - София да бъде потвърдено и делото да се върне за доразследване на прокуратурата. Изтъкват се аргументи за това защо протеста на Военно-окръжна прокуратура - София е неоснователен, както и за това защо постановлението от 28.09.2023 г. за прекратяване на наказателното производство е вътрешно противоречиво, а приетата с него фактическа обстановка не намира опора в събраните по делото доказателства. Сочи се, че липсва какъвто и да било анализ на наличните по делото доказателства.

Настоящият състав на Военно-апелативния съд, като се запозна с материалите по делото, установи следното:

Протестът е подаден в законоустановения срок, от процесуално легитимно лице по чл. 243, ал. 7 НПК и е допустим.

Досъдебното производство (ДП) е образувано с постановление на прокурор от Софийска градска прокуратура на 24.10.2018 година за това, че на 18.09.2018 година била причинена смъртта на Ж. Г. В., поради незнание или немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност - лекарска професия, представляваща източник на повишена опасност - престъпление по чл. 123 ал. 1 от НК (л. 24-25, том 1 от ДП).

С постановление от 26.01.2021 година делото било прието по компетентност за разследване във Военно-окръжна прокуратура – София, тъй като евентуален субект на престъплението е лице по смисъла на чл. 396 ал.1 т. 6 от НПК - лекар или лекари от ВМА – София. Досъдебното производство било възложено на наблюдаващ военен прокурор от Военно-следствен участък – П. /има уважени самоотводи на всички прокурори от ВОП – София/ (л. 28, том 1 от ДП).

След проведено разследване наказателното производство е било

прекратено с постановление от 26.10.2021 година (том 12, л. 99 – 101 от ДП) от старши лейтенант Х. М. – военен прокурор във Военно-окръжна прокуратура – София от Военно-следствен участък – град П.. Срещу постановлението за прекратяване е постъпила жалба от съпруга на починалата Ж. В. – М. В.. С определение № 1/05.01.2022 г. на Военен съд - София по чнд № 254/2021 г. е било потвърдено постановлението за прекратяване на Военно-окръжна прокуратура – София. Срещу определението на Военен съд - София е постъпила жалба от М. В. и неговия защитник адв. А. от САК до Военно-апелативния съд, с искане определението на Военен съд - София да бъде отменено, а делото върнато за доразследване на прокуратурата. С определение № 10/04.02.2022 г. на Военно-апелативния съд по вчнд № 10/2022 г. са отменени определение № 1/05.01.2022 г. на Военен съд - София по чнд № 254/2021 г., както и постановлението за прекратяване на наказателното производство от 26.10.2021 г. на Военно-окръжна прокуратура – София, а делото е върнато на прокуратурата за изпълнение на указанията на Военно-апелативния съд, дадени в обстоятелствената част на определението.

След проведено допълнително разследване при което са изпълнени указанията на въззивната инстанция, наказателното производство по делото е прекратено отново с постановление на Военно-окръжна прокуратура – София от 28.09.2023 г. (том 16, л. 39-44 от досъдебното производство) на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. с чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК – деянието не съставлява престъпление. Препис от постановлението е изпратен на М. В. – съпруг на починалата Ж. В., и неговия повереник адв. Н. А. от САК.

Срещу постановлението за прекратяване на прокуратурата е подадена жалба от М. В., чрез неговия повереник до Военен съд - София с искане за отмяна на постановлението за прекратяване и връщане на делото за допълнително разследване.

С определение № 5/13.02.2024 г., постановено по чнд № 122/2023 г. по описа на Военен съд – София е отменено постановлението за прекратяване на наказателното производство по досъдебното производство № 6-сл./2021 г. по описа на Военно-окръжна прокуратура – София като необосновано и незаконосъобразно, а делото върнато на същата прокуратура за допълнително разследване и изпълнение на указанията, дадени в обстоятелствената част на определението.

Срещу това определение на Военен съд - София е подаден протест на Военно-окръжна прокуратура – София. С определение № 18/02.04.2024 г. на Военно-апелативния съд по вчнд № 12/2024 г. по описа на същия съд е отменено определение № 5/13.02.2024 г., постановено по чнд № 122/2023 г. по описа на Военен съд – София и делото е върнато на същия съд за ново произнасяне с мотивиран съдебен акт.

След изпълнение на указанията на Военно-апелативния съд за връчване на постановлението за прекратяване на наказателното производство на родителите, дъщерята и сестрата на починалата В.а, Военен съд - София с определение № 16/25.06.2024 г. по чнд № 48/2024 г. на Военен съд - София е уважил жалбата на М. О. В., подадена чрез адвокат Н. Г. А. от САК, срещу постановление на прокурори от ВОП - София от 28.09.2023 г. за прекратяване на наказателното производство по досъдебно производство № 6-Сл/2021 г. по описа на ВОП — София и е отменил постановлението на прокурори от ВОП - София от 28.09.2023 г. за прекратяване на наказателното производство по досъдебно производство № 6-Сл/2021 г. по описа на ВОП – София, като е върнал делото на прокурорите за изпълнение на указанията, дадени в обстоятелствената част на определението.

Протестът на Военно-окръжна прокуратура – София от 03.07.2024 г., предмет на разглеждане на настоящото вчнд № 56/2024 г. е срещу това определение - № 16/25.06.2024 г. на Военен съд – София.

След като се запозна с материалите от досъдебното производство, постановлението на Военно-окръжна прокуратура – София за прекратяване на делото от 28.09.2023 г., определението на Военен съд - София от 25.06.2024 г. и протеста на Военно-окръжна прокуратура – София, Военно-апелативният съд установи, че протестът на Военно-окръжна прокуратура – София е основателен и следва да бъде уважен.

С атакуваното определение основният съд е приел, че разследващия орган и прокурорите не са изпълнили задълженията си по чл. 13 и 14 от НПК за предприемане на всички мерки за разкриване на обективната истина, не са извършили обективно, всестранно и пълно изследване на обстоятелства по делото, поради което фактическите и правни изводи в постановлението за прекратяване на делото били необосновани и неправилни. Според Военен съд - София без отговор в постановлението е останал въпроса коя е непосредствената причина за смъртта на Ж. В., като е направен разбор на

всички назначени по делото съдебно-медицински експертизи. Направен е изводът, че по делото не е изяснен въпроса кои са медицинските стандарти и добрите медицински практики, относими в конкретната фактическа обстановка, свързана с престоя и лечението на В.а във ВМА – София. Едва след това следвало да се преценява наличието на причинно-следствена връзка между евентуално поведение на конкретни лица спрямо настъпилия съставомерен резултат. Тези пропуски в досъдебното производство сочат, че то се явява проведено извън изискването за адекватност по чл. 2 на КЗПЧОС. Основният съд счита, че и задължителните указания на Военно-апелативния съд, дадени с определение № 10/2022 г. по вчнд № 10/2022 г. на същия съд са изпълнени формално. Военен съд - София не дава изрични указания на прокурорите за ангажиране на конкретни доказателствени средства и способности за допълване на доказателствата, за да не се получи недопустимо смесване на функциите на съда като арбитър с изрично регламентирани контролни правомощия и тези на прокурора като орган, който ръководи разследването. Обратното би довело до изземване от съда на функциите на наблюдаващия прокурор по конкретното наказателно производство. В заключение се прави извода, че пороците в постановлението за прекратяване са такива, че те не могат да се отстранят от съда посредством неговото изменение, поради което жалбата на М. В. срещу него следва да бъде уважена, а постановлението отменено.

Въззивната инстанция счита, че проведеното разследване по повод смъртта на Ж. Г. В. е обективно, всестранно и пълно, а постановлението на Военно-окръжна прокуратура – София да прекратяване на наказателното производство от 28.09.2023 г. по ДП № 6-СЛ/2021 г. за обосновано и законосъобразно.

В това постановление (том 16, л. 39-44 от досъдебното производство) в неговата фактическа обстановка са описани подробно заболяванията и техните проявления на Ж. В. от 2000 г. до постъпването ѝ за лечение на 19.02.2015 г. в Клиника за интензивно лечение (КИТ) на ВМА – София и проведеното лечение там до настъпилата ѝ смърт на 18.09.2018 г. Военно-апелативният съд изцяло приема изложената фактическа обстановка в постановлението от екипа от прокурори и не счита за нужно да я преповтаря.

Доколкото в жалбите и възраженията си съпругът на починалата М. В. и

неговият защитник изтъкват, че именно инцидента от 27.02.2015 г. случил се в КИТ на ВМА с неговата съпруга, в крайна сметка води до изпадането на същата в кома за следващите три години и половина и е причина за последвалата смърт на горепосочената дата, следва да се посочи, че това не се подкрепя в нито една от трите съдебно-медицински експертизи, назначени по делото, както и от заключението на съдебно-медицинската аутопсия на труп.

Видно от първата съдебно-медицинска експертиза – комплексна по писмени данни № 4701/03.04.2019 г. (том 5, л. 51-84 от досъдебното производство) с вещи лица д-р Р. Х., д-р В. С., д-р Л. К., д-р С. С. и д-р И. Г. е, че причина за смъртта на Ж. В. е полиорганна недостатъчност, развила се на база продължителното залежаване в условията на тежка хипоксична енцефалопатия. Експертите считат, че не може да се изключи травматичната увреда на мозъка ѝ през 2012 г., когато при излизане от жилището си, след прилошаване същата е паднала на стълбите между етажите, при което е получила контузия на мозъка и загуба на съзнание, за което е била лекувана във ВМА. По отношение на инцидента от 27.02.2015 г., настъпил в КИТ на ВМА (когато около 07.00 часа сутринта В.а изпаднала в асистолия и дежурния екип от лекари осъществил КПП – кардиопулмонална ресусцитация в пълен обем) експертите считат, че настъпилата тогава хипоксия не е запушване или изместване на трехеостомната канюла, нито действието на медикамента циталопрам, а пряка причина за настъпването на острия кислороден мозъчен глад (мозъчна хипоксия) в условията на асистолия и остра дихателна недостатъчност е уплътняването на алвеоло-капилярната мембрана на белодробния паренхим на фона на продължителна апаратна вентилация. Изрично се сочи в експертизата, че тази внезапна асистолия на въпросната дата, която е отчетена от монитора, към който е свързана, е довела до незабавно реагиране от дежурния екип лекари и сестри, но независимо от осъществената КПП болната е останала в кома. Според експертите диагностичните процедури са навременни, адекватни и реализирани в пълен обем. Всички предприети изследвания и консултации са правилни. Лечението е адекватно на всеки етап от заболяването и възникналите усложнения от полиорганен характер. По отношение на влошаване на състоянието ѝ през месец септември 2018 г., когато на 18 септември е настъпила смъртта на В.а, вещите лица изтъкват, че лекарите са направили всичко възможно за предотвратяване на фаталния изход, но предвид тежките мозъчни поражения и

полиорганната патология, всички реанимационни мероприятия са останали безрезултатни и в 17.15 часа на тази дата е регистриран смъртен изход. Подробно в експертизата е описано развитието на болестта от 27.02.2015 г. до 18.09.2018 г., предприетото лечение, настъпилите усложнения, проведената операция на 26.03.2018 г. Направен е изводът, че неблагоприятното развитие на заболяването е свързано най-вероятно с повишената гърчова активност на главния мозък след травмата през 2012 г. и на функционалния дисбаланс в жизнено важните централно регулаторни стволони центрове. Диагнозата е правилно поставена – мозъчен оток, малко мозъчно вклиняване. При лечението са приложени всички допустими от съвременната медицинска наука и практика възможни средства за спасяване живота на болната. Независимо от това, поради тежките и необратими мозъчни увреждания е настъпил смъртен изход. Не са намерени пропуски и грешки, които да бъдат свързани с настъпилата смърт на Ж. В., не е установено немарливо изпълнение на служебните задължения от страна на медицинските лица, ангажирани с нея при престоя ѝ във ВМА – София, което да е в причинно-следствена връзка с настъпилата ѝ смърт.

Видно от заключението на втората съдебно-медицинска експертиза с вх. № 14061/02.11.2020 г. (том 6, л. 19-77 от досъдебното производство) с вещи лица проф. д-р С. М., д-р Л. К., д-р М. М., д-р Т. Ш., д-р Е. С. и д-р Е. К. е, че настъпилата през 2015 г. постхипоксична енцефалопатия е довела до тежък мозъчен оток, вторичен стволон синдром, мезенцефален синдром и тежки патологични промени в срединните мозъчни структури и мозъчния ствол. Развил се е хронично вегетативно състояние (през годините) и продължително обездвижване и залежаване, което е довело до редица възпалителни усложнения и тежки дистрофични промени, които в съвкупност са довели до терминална многоорганна недостатъчност, която е непосредствена причина за смъртта, настъпила на 18.09.2018 г. Отново се сочи лечението ѝ във ВМА през 2012 г. след инцидента с падането по стълбите, когато е изпаднала в коматозно състояние от удара в главата. Експертите сочат, че при втората хоспитализация във ВМА (от 19.02.2015 г. до 18.09.2018 г.) при лечението са проведени всички необходими изследвания, консултации и то е било съответно на клиничните прояви. По отношение на регистрираната асистолия на 27.02.2015 г. не може да се определи каква е причината за изпадането на В.а в коматозно състояние, като се сочат възможните причини, но тя може да се дължи на комбинация от патологични фактори, насложени върху предварително увреден неврологичен терен (мозъчна исхемия). Като възможност за асистицията се сочи изместване на трахеостомната канюла, но това е малко вероятно. И тези вещи лица сочат, че действията на дежурния персонал на тази дата са били адекватни и навременни, а като цяло за лечението ѝ през тези три години и половина не

установяват пропуски и нарушения на медицинския персонал, които да са в пряка причинно-следствена връзка с настъпилата смърт.

Видно от заключението на третата съдебно-медицинска експертиза № 78/08.09.2023 г. (том 15, л. 77-113 от досъдебното производство) с експерти д-р Г. Г., д-р Т. Х., д-р В. И., д-р В. П. и д-р В. Т. е, че давността на установената при Ж. В. лакунарна исхемия е с давност повече от два-шест месеца, като най-вероятно процесът е с давност от 2012 г., когато същата е лекувана във ВМА след инцидент. Лакунарната исхемия или инфаркт е резултат от прекъсване на притока на кръв към мозъка по различни причини. А когато това стане, мозъкът спира да се храни с кислород и хранителни вещества, което води до увреждане или смърт на мозъчните структури. Посочени са причините които могат да доведат до лакунарен инфаркт. Експертите посочват, че хипоксично-аноксичната енцефалопатия на В.а, която диагноза е поставена във връзка с клинично обсъждане от 05.05.2015 г. е базирана на резултат от направения скенер (компютърна томография) на мозъка ѝ. Тогава е установено исхемично огнище, потвърдено и от данните на ЕЕГ – изследването (електроенцефалограма). Такова състояние може да възникне и едномоментно, но и може да се формира продължително време – от месеци до години. В конкретния случай при В.а вероятно при инцидента през 2012 г. е имало остра изява на мозъчно-съдова болест, проявена с клинична картина, която е била овладяна по време на лечението ѝ тогава. Следващите три години тази болест е продължила своя ход и е нанасяла поражения на мозъчните структури.

Видно от заключението на съдебно-медицинската аутопсия на труп – Т-80/2018 г. (том 5, л. 35-42 от досъдебното производство) с експерти д-р Ц. Г. и д-р В. Н. е, че при изследването на трупа на Ж. В. няма данни за насилствено външно въздействие. На базата на настъпила през 2015 г. постхипоксична енцефалопатия с хронично вегетативно състояние и продължително обездвижване и залежаване са настъпили тежки дистрофични и възпалителни промени, които в съвкупност са довели до непреодолима многоорганна недостатъчност, която е и непосредствената причина за смъртта на В.а.

Въззивната инстанция изцяло кредитира заключенията на тези 18 медицински специалисти, сред които и професор, които са категорични, че при лечението на Ж. В. в периода 2015-2018 г. не са допуснати лекарски грешки, напротив, диагностичните процедури и лечението ѝ е реализирано в пълен обем и същото е адекватно за всеки етап от заболяването и възникналите усложнения от полиорганен характер. Експертите не установяват немарливо изпълнение на служебни задължения от страна на медицинските лица при престоя на болната В.а в ВМА – София, което да е в причинно-следствена връзка с настъпилата ѝ смърт на 18.09.2018 г. Тези вещи лица категорично са посочили причината за смъртта на В.а – непреодолима многоорганна недостатъчност, а по отношение на настъпилата асистолия и остра дихателна недостатъчност на 27.02.2015 г. са приели, че причина за това е уплътняването на алвеолокапилярната мембрана на белодробния паренхим на фона на продължителна апаратна вентилация, а не изместване на трахеостомната канюла. Експертите считат, че в резултат на инцидента от 2012 г., когато е имало мозъчно-съдова болест (овладяна към онзи момент), тя

в следващите три години е продължила своя ход и е нанасяла поражение на мозъчните структури. Проверките от Министерство на здравеопазването – ИА „Медицински одит“ също не са констатирали пропуски в лечението на В.а по време на престоя ѝ във ВМА (том 5, л. 1-22; л. 26-30 от досъдебното производство). Видно от разпита на свидетеля д-р С. С. – дежурен лекар ординатор в КИТ – ВМА на 27.02.2015 г. по време на получената асистолия (клинична смърт) от страна на В.а е, че след като апаратурата е отчела това, незабавно са предприети реанимационни действия, като са възстановили хемодинамиката на пациентката чрез индиректен сърдечен масаж и медикаменти (том 4, л. 59-61 от досъдебното производство). Това се потвърждава и от показанията на медицинската сестра, дежурна в същата клиника по време на този инцидент – свидетелката А. С. (том 4, л. 64-66 от досъдебното производство). Свидетелят д-р Я. Х. (том 4, л. 78-79 от досъдебното производство), който постъпил като дежурен в КИТ – ВМА след този инцидент на 27.02.2015 г., е поставил диагнозата постхипоксична аноксична енцефалопатия на база на личен преглед на В.а, нейното клинично състояние, данните за КПП (кардиопулмонална ресусцитация) и предхождащата информация за нея. Ръководителят на тази клиника проф. д-р Р. в показанията си (том 13, л. 18-19, том 14, л. 50-52 от досъдебното производство) също сочи, че лечението на В.а е било правилно и че на база изследванията на мозъка ѝ се е потвърдило наличието на исхемично огнище, което е потвърдило диагнозата хипоксична аноксична енцефалопатия. Всички тези медицински лица са категорични, че изпадането ѝ в тази клинична смърт на 27.02.2015 г. е било не през нощта (както сочи съпругът на починалата), а около 07.00 часа сутринта.

На базата на всичко изложено до тук Военно-апелативният съд счита, че определението на Военен съд - София № 16/25.06.2024 г. по чнд № 48/2024 г. на Военен съд – София следва да бъде отменено като неправилно и необосновано, а постановлението на Военно-окръжна прокуратура – София от 28.09.2023 г., с което е прекратено наказателното производство по ДП № 6-СЛ/2021 г. по описа на Военно-окръжна прокуратура – София следва да бъде потвърдено на основание, посочено в него – чл. 243, ал. 1, т. 1, във връзка с чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК – деянието не съставлява престъпление.

Водим от горното и на основание чл. 243, ал. 8 от НПК Военно – апелативният съд,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 16/25.06.2024 г. по чнд № 48/2024 г. на Военен съд – София.

ПОТВЪРЖДАВА постановление за прекратяване на наказателното производство от 28.09.2023 г. по ДП № 6-СЛ/2021 г. по описа на Военно-окръжна прокуратура – София.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване или протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____